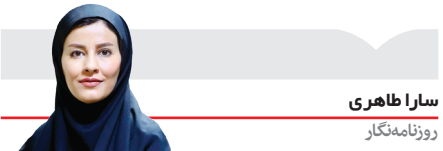

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی از اصلاح شهریه پایه در سال آینده تحصیلی خبر داد

تغییر مدل شهریه دانشگاه آزاد به نفع دانشجویان

سارا طاهری
روزنامه‌نگار

صحت از تحصیل دانشگاهی و رفتن به دانشگاه که می‌شود، ناخودآگاه دو مسیر در ذهن شکل می‌گیرد؛ دانشگاه آزاد و دانشگاه دولتی. هرچند این روزها انواع مختلفی از دانشگاه‌های غیردولتی، غیرانتفاعی و پردیس‌ها و... در کشور حضور دارند، اما آنچه در این میان مهم است، فارغ از کیفیت آموزش، بحث هزینه تحصیل دانشجویان است. دانشجویانی که این روزها علاوه بر درگیر شدن در بحث کرونا و مشکلات اقتصادی حالا باید به فکر تامین شهریه تحصیل خود نیز باشند. سوالی که این روزها ذهن بسیاری را درگیر کرده این است که تکلیف کسانی که باید برای تحصیل در این شرایط دشوار شهریه پرداخت کنند، چیست؟ از آنجا که عده بی‌شماری از دانشجویان در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری دارای شغل و درآمد ثابت نیستند، چگونه باید در این شرایط عجیب کرونایی و اقتصادی شهریه تحصیل دانشگاهی خود را پرداخت کنند؟ دانشجویانی که شهریه دانشگاه آنها از جانب خانواده‌شان تامین می‌شده و در این اوضاع و احوال بیماری کرونا ویروس ۲۰۱۹، خانواده نیز توانایی تامین این هزینه‌های کمرشکن را ندارد، تکلیف‌شان چیست؟ قطعا در این برهه زمانی بیشتر از هر زمان دیگری لازم است تا مسئولان دانشگاه‌ها به اصطلاح هوای دانشجویان‌شان را داشته و تدابیر ویژه‌ای اتخاذ کنند که تامین‌کننده نیازهای مالی و رافع مشکلات آنها شود. دانشگاه آزاد اسلامی که این روزها به‌عنوان یک دانشگاه با مسئولیت اجتماعی شناخته می‌شود، بیشتر از سایر دانشگاه‌ها به فکر دانشجویان خود است. چه آن زمانی که تمام امکانات خود را برای آموزش مجازی بسیج کرد و چه حالا که درصدد است شهریه دانشجویانش را واقعی کند.

مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی می‌خواهند تا جایی که ممکن است، پرداخت شهریه را برای دانشجویان خود «آسان» کنند تا هرچه بیشتر به بحث عدالت آموزشی نزدیک شوند.

تقسیم‌بندی سه‌گانه واحدها از لحاظ جغرافیایی

قرار است واحدهای دانشگاه آزاد در اخذ شهریه به سه سطح طبقه‌بندی شوند و براساس این سه طبقه شهریه‌ها نیز دریافت شوند. پیش از این رویه به این شکل بوده که مثلا شهریه دانشجویی که در یک شهر دورافتاده زندگی می‌کرد، با شهریه دانشجویی که در یک کلانشهر زندگی می‌کرد، برابر بود؛ موضوعی که به‌اعتقاد مسئولان دانشگاه از عدالت به دور است، چرا که دانشجویی که در یک شهر دورافتاده زندگی می‌کند، از نظر وضعیت اقتصادی ضعیف‌تر از دانشجویی است که در شهر تهران زندگی می‌کند. حالا قرار است این شهریه‌ها اصلاح و واقعی شوند.

دو فاکتور اصلی برای تعیین شهریه در نظر گرفته شده است؛ اولی عرضه و تقاضا و فاکتور بعدی هم موقعیت واحد دانشگاهی از لحاظ جغرافیایی. اینها دو فاکتور عمده و اصلی در تعیین شهریه‌ها خواهند بود. به نظر می‌رسد دانشگاه آزاد اسلامی با توجه ارزنده و ویژه به برپایی و حفظ عدالت آموزشی در شرایط کنونی و تاکید بر اجرای این عدالت آموزشی، به‌دنبال این است که هیچ‌گونه حقی از قشر دانشجو تضییع نشود.

شهریه پایه دانشجویان در سرجمع کاهش می‌یابد

دکتر محمدمهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد در نشستی که به‌مناسبت روز خبرنگار در خیرگزاری مهر برگزار شد، فرصت را مناسب دید تا جزئیات محاسبه شهریه دانشجویان در ترم تحصیلی آینده را تشریح کند.

نیمکت خبر

دانشجویان واحد تربیت‌بدنی خود را چگونه می‌گذرانند؟

محمدحسین علیزاده، مدیر کل تربیت‌بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در گفت‌وگو با نا گفت: «ما در چارچوب آموزش عالی فعالیت می‌کنیم. اکنون آموزش عالی فعالیت‌های خود را پس از یک وقفه آغاز کرده است و ما تمام تلاش خود را کرده‌ایم که بتوانیم به نیازهای دانشجویان پاسخ دهیم. وی افزود: «ایلیکشنی با همکاری دانشگاه صنعتی اصفهان طراحی کرده‌ایم که دانشجویان با استفاده از آن بتوانند واحدهای تربیت‌بدنی ۱ و ۲ خود را سپری کنند. این ایلیکشن مراحل آزمایشی خود را به‌خوبی سپری کرده است. دانشجویان با هماهنگی اساتید خود کلیپ و ویدئوهای تمرینات ورزشی خود را روی این ایلیکشن بارگذاری می‌کنند و این گونه ۱۴ جلسه واحد تربیت‌بدنی خود را سپری خواهند کرد.» علیزاده تصریح کرد: «به‌همراه فعالیت‌های دانشگاه و حوزه آموزش ورزش دانشگاهی باید فعالیت‌های فوق برنامه ورزش دانشگاهی نیز پیگیری می‌شد. در این حوزه بحث E-SPORT پیگیری شد و اولین لیگ مجازی دانشجویان سراسر کشور برگزار کرده‌ایم. همچنین به انجمن‌های ورزشی خود اعلام کرده‌ایم رشته‌هایی که می‌توان مسابقات آن را به‌صورت برخط آنلاین و مجازی برگزار شود، به‌ما اعلام کنند تا مسابقات آن را ویژه دانشجویان دانشگاهیان برگزار کنیم.

کلید سوالات آزمون ارشد منتشر شد

کلید سوالات آزمون کارشناسی ارشد سال ۹۹ روز گذشته (دوشنبه ۲۰ مردادماه) از طریق سایت سازمان سنجش آموزش کشور منتشر شد. بیش از ۵۱۴ هزار داوطلب آزمون کارشناسی ارشد سال ۹۹ از روز پنج‌شنبه ۱۶ مرداد و به مدت سه‌روز برای تصاحب صندلی‌های مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی رقابت خود را آغاز کردند که ۵۰ درصد این داوطلبان زن و مابقی مرد بودند. در آزمون کارشناسی ارشد امسال، تعداد ۴۳۳ هزار و ۹۳۶ داوطلب در گروه آموزشی علوم انسانی، ۳۹ هزار و ۲۰۸ داوطلب نیز در گروه آموزشی علوم پایه، ۱۴۵ هزار و ۵۶۴ داوطلب در گروه آموزشی فنی‌و‌مهندسی، ۱۷۷ هزار و ۳۵ داوطلب در گروه کشاورزی و منابع طبیعی، ۵۴ هزار و ۸۹ داوطلب در گروه آموزشی هنر و ۳۰ هزار و ۸۵ داوطلب نیز در گروه آموزشی دامپزشکی رقابت کردند. نتایج اولیه آزمون فوق به‌صورت کارنامه تنظیم می‌شود و کارنامه داوطلبان در آزمون نیز دهه دوم شهریورماه از طریق سایت سازمان سنجش آموزش کشور منتشر خواهد شد. گزینش اولیه و نهایی داوطلبان براساس نمره کل حاصل از ۸۰ درصد نمره آزمون و ۲۰ درصد معدل ترازشده دوره کارشناسی است.

به گفته او، در مدل جدیدی که طراحی شده، شهریه پایه دانشجویان در سرجمع کاهش می‌یابد. دکتر طهرانچی گفت: «دانشگاه آزاد اسلامی در ترم آینده، اتفاقاتی جدی را در بخش شهریه دانشجویان رقم خواهد زد. شهریه دانشگاه‌های غیردولتی کشور اصولا براساس حوزه تخصصی بسته می‌شود؛ به‌طور مثال شهریه در گروه علوم انسانی ۵۵۰ هزار تومان، گروه علوم پایه ۹۸۰

هزار تومان و یا گروه کشاورزی یک میلیون و ۲۰۰ در نظر گرفته می‌شود، ولی ما اساسا در تلاش هستیم این نگاه و شیوه را از ترم آینده تغییر دهیم.»

شهریه رشته‌های علوم پایه کمتر می‌شود

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی افزود: «با ایجاد این تغییر، به‌نوعی شهریه پایه در سرجمع، کاهش یافته و ضمن

مجزا شدن شهریه پایه پزشکی در حوزه دکتری حرفه‌ای و پیراپزشکی، شهریه سایر رشته‌ها نیز در سه سطح بسته به واحد محل تحصیل دانشجو، تعیین خواهد شد.» او با بیان اینکه با اجرای این طرح، مثلا شهریه یک رشته در دانشگاه آزاد تهران- مرکزی بالاتر از شهریه همان رشته در واحد حاشیه تهران (مثلا شهرقدس) خواهند بود، بنابراین به‌دنبال این هستیم تا شهریه‌ها را واقعی‌تر کرده و به عدالت آموزشی

اخذ شهریه یکسان در تمام واحدهای دانشگاه منطقی نیست

کردن شهریه دانشجویان گفت: «برخی از مناطق کشور جزء مناطق محروم از نظر جغرافیایی محسوب می‌شوند. پیش از این شهریه ثابتی برای دانشجویانی که به‌طور مثال در واحد تهران مرکزی مشغول تحصیل هستند با دانشجویان شهرهای دورافتاده در نظر گرفته بودیم.»

به عدالت آموزشی نزدیک‌تر می‌شویم

فداکار با تاکید بر اینکه ثابت بودن شهریه در مناطق محروم و کلانشهرها منطقی نیست، اظهار کرد: «دانشجویان در واحدهای درجه یک قطعا از خدمات آموزشی بهتری بهره‌مند خواهند بود، بنابراین به‌دنبال این هستیم تا شهریه‌ها را واقعی‌تر کرده و به عدالت آموزشی نزدیک‌تر شویم.»

سرپرست معاونت توسعه مدیریت و منابع دانشگاه آزاد اسلامی با تاکید بر اینکه هزینه تمام‌شده تحصیل در تمام واحدها یکسان نیست، تصریح کرد: «به‌طور مثال ساختمان و امکاناتی که در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی وجود دارد، با امکاناتی که در واحد ایلام وجود دارد یکی نیست، بنابراین شهریه‌ها نیز نباید یکسان باشد.»

توزیع منطقی تر دانشجو در رشته‌ها

او تاکید کرد: «بخش دیگر واقعی کردن شهریه مربوط به توزیع منطقی تر دانشجو در رشته‌ها و ایجاد انگیزه برای تحصیل در رشته‌های کم‌مقاضی مثل علوم پایه است. کاهش شهریه‌ها باعث می‌شود بسیاری از متقاضیان در این رشته‌ها نیز ورود کنند.»

فداکار با تاکید بر اینکه قیمت تمام‌شده شهریه متغیر دروس نظری که به‌صورت مجازی ارائه می‌شود، محاسبه خواهد شد، اضافه کرد: «دروس نظری در رشته‌های عملی با رشته‌های دیگر تفاوتی ندارد؛ به‌طور مثال فارسی عمومی رشته شیمی با فارسی عمومی رشته علوم اجتماعی تفاوتی با یکدیگر ندارند، این درحالی است که این دو رشته با یکدیگر متفاوت است، بنابراین قرار است شهریه دروس نظری هم محاسبه شود، چرا که قابلیت مانور دادن دارد.»

سرپرست معاونت توسعه مدیریت و منابع دانشگاه آزاد اسلامی در پاسخ به این سوال که این طرح یعنی واقعی کردن شهریه‌ها چقدر قابلیت اجرایی شدن دارد، توضیح داد: «بخشی از اجرای این طرح به شرایط جامعه و کشور از جمله کرونا برمی‌گردد؛ اما فعلا این تقسیم‌بندی‌ها طراحی شده، چرا که تعداد واحدها و تعداد رشته‌ها مشخص است و ان‌شاء‌الله از ترم آینده اجرایی خواهد شد. اگر آنچه برنامه‌ریزی کردیم اتفاق بیفتد، گام دیگری به عدالت اجتماعی نزدیک خواهیم شد.»

که مثلا شهریه دانشجویی که در ورامین و شهرقدس که از لحاظ اقتصادی ضعیف‌تر است، زندگی و تحصیل می‌کند، برابر با فردی است که در خود شهر تهران زندگی و تحصیل می‌کند، اما اکنون ما به‌دنبال اصلاح آن هستیم.»

آن‌طور که رئیس دانشگاه آزاد اسلامی وعده داده است، واحدهای دانشگاه آزاد در اخذ شهریه به سه سطح طبقه‌بندی خواهند شد. به‌عنوان مثال توصیه شده که به علوم پایه در کشور بیشتر اهمیت داده شود، بنابراین از آنجا که در این حوزه ظرفیت دانشگاه خالی است، تصمیم گرفته شده شهریه علوم پایه که تا پیش از این تقریبا دوبرابر رشته‌های علوم انسانی بوده است، کاهش داده شود.

نزدیک شدن حداکثری به عدالت هدف از اجرای اصلاحات در شیوه دریافت شهریه

اما هدف از اجرای این طرح چیست؟ دانشگاه آزاد اسلامی مانند همیشه به‌دنبال اجرای عدالت آموزشی است. عدالتی که قطعا با کاهش و سطح‌بندی واحدها محقق خواهد شد. دکتر طهرانچی گفته است هدف از اجرای اصلاحات در شیوه دریافت شهریه، نزدیک شدن حداکثری به عدالت است. در این راستا دو فاکتور اصلی برای تعیین شهریه در نظر گرفته شده است؛ اولی عرضه و تقاضا و دیگری هم موقعیت واحد دانشگاهی از لحاظ جغرافیایی و وضعیت اقتصادی -اجتماعی منطقه.

وی در این باره توضیح داده است: «مثلا رشته‌های پرمتقاضی در مراکز استان‌ها، نسبت به رشته‌ای که در واحدهای حاشیه‌ای وجود دارد، گران‌تر خواهد بود و یا اینکه شهریه رشته حقوق در واحد تهران مرکزی، در مقایسه با رشته حقوق در واحد شهرقدس، متفاوت خواهد شد. البته برای شهریه‌ها کف و سقف تعیین شده و اعداد و ارقام آن طی چند روز آینده نهایی خواهد شد.»

شهریه دروس عملی و آزمایشگاهی تغییری نخواهد داشت

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی با اعلام اینکه شهریه دروس عملی و آزمایشگاهی در ترم تحصیلی آینده حتی اگر به‌صورت مجازی هم برگزار شود، کاهش نخواهد داشت، اظهار کرد: «اکنون در حال بررسی شهریه دروس نظری و محاسبه در این خصوص هستیم؛ بحث دانشجویان در این رابطه این است که اگر قیمت تمام‌شده برای دروس نظری که به‌صورت مجازی پایین بود، این مورد لحاظ شود، وگرنه شهریه پایه و دروس عملی و آزمایشگاهی فرقی نمی‌کند.»

نکته دیگری که رئیس دانشگاه آزاد اسلامی به آن اشاره کرده، بحث حقوق و دستمزد اساتید دانشگاه آزاد اسلامی است. بعد از شیوع کرونا و بحث آموزش مجازی بسیاری این سوال را داشتند که تکلیف حقوق و دستمزد اساتید چه می‌شود و آیا دستمزد آنها در آموزش حضوری و مجازی تفاوت دارد؟ دکتر طهرانچی می‌گوید دستمزدها تفاوتی با یکدیگر ندارد. علت آن هم مشخص است، چرا که دانشگاه آزاد اسلامی در بحث آموزش مجازی نیز همان کیفیت را که در آموزش حضوری است دنبال می‌کند. رئیس دانشگاه آزاد اسلامی با تاکید بر اینکه پرداخت حقوق و دستمزد اساتید دانشگاه آزاد در آموزش مجازی و آموزش حضوری تفاوتی با یکدیگر ندارد، گفت: «در حال حاضر کارگروهی بر روی این موضوع کار می‌کند که قیمت تمام‌شده شهریه متغیر دروس نظری را که به‌صورت مجازی ارائه می‌شود، محاسبه می‌کند.»

قیمت‌ها را در ترم آینده واقعی می‌کنیم

دکتر طهرانچی در ادامه افزود: «ما باید در دو حالت آموزش حضوری و غیرحضوری، قیمت تمام‌شده را محاسبه کنیم؛ واقعبندی این است که ما ترم گذشته غافلگیر شدیم و اکنون می‌پذیریم این دو شیوه (آموزش حضوری و غیرحضوری) با یکدیگر متفاوت هستند. ولی باید کارشناسان به ما بگویند قیمت تمام‌شده دروس نظری به‌صورت مجازی و حضوری چقدر و تفاوتش چه میزان است؟ او بیان کرد: «اگر قیمت تمام‌شده در «دروس متغیر نظری» پایین بیاید، در کاهش قیمت شهریه تجدیدنظر خواهیم کرد و این قول را به دانشجویان می‌دهیم که ان‌شاء‌الله قیمت‌ها را در ترم آینده واقعی کنیم.»

افزایش طول تحصیل دانشجویان علوم پزشکی هنوز قطعی نشده است

معاون آموزشی وزارت بهداشت از افزایش طول تحصیل دانشجویان پزشکی سال سوم تا پنجم به دلیل ادامه دار شدن شیوع کرونا ویروس و تاثیرگذاری این ویروس بر فعالیت عملی دانشجویان در بخش‌های بیمارستانی خبر داد. علی‌اکبر حق دوست در گفت‌وگو با ایسنا ضمن بیان این مطلب در خصوص امکان افزایش طول تحصیل دانشجویان علوم پزشکی اظهار کرد: «با توجه به اینکه بخشی از آموزش‌های رشته‌های علوم پزشکی کارورزی است و دانشجویان باید در بخش‌های مختلف اعم از گوش، حلق و بینی، چشم، عفونی و غیرعفونی کار کنند، در حال حاضر از یک طرف دانشجویان به دلیل نگرانی و اضطرابی که به‌خاطر شیوع کرونا وجود دارد، در این بخش‌ها حاضر نمی‌شوند. از طرف دیگر در شرایط فعلی بخش‌های غیر کرونایی بیمارستان‌ها خلوت است و بیمار به اندازه کافی وجود ندارد. در نتیجه شرایط برای آموزش دانشجویان علوم پزشکی مهیا نیست. «معاون آموزشی وزارت بهداشت خاطر نشان کرد: «با وضعیت فعلی بر اثر شیوع کرونا ویروس طولانی شود، بر کیفیت آموزش دانشجویان تاثیر خواهد گذاشت و در نهایت طول دوره تحصیل این دانشجویان افزایش خواهد یافت. «دکتر حق دوست گفت: «افزایش طول تحصیل دانشجویان علوم پزشکی شامل دانشجویان سال سوم تا آخر سال پنجم پزشکی خواهد شد. البته این تصمیم فعلا قطعی نشده است.»